

Економија као академска дисциплина и економисти који настоје да предскажу блиску будућност и пруже савет о најбољем правцу економског развоја, налазе се у незавидном положају, а углед им се топи. Разлога има много. Као прво, нису успели да предвиде домет и дубину велике глобалне финансијске кризе 2008. године. Неолибералним економистима одговарало је мишљење да ће слободно тржиште решити све постојеће проблеме. Али, то се није догодило. Целу ствар је спасила обилна интервенција државе. Друго, строге мере које су наметнуте Грчкој почев од 2010. године требало је да смање однос дуг/БДП те земље. Догодило се баш супротно: тај се однос увећао за трећину. Треће, медији и други облици притисака на британске гласаче сугерисали су им да уколико гласају за излазак из Европске уније (Брегзит), „Сунце сутрадан неће засјати, а мостови ће се срушити сами од себе...“ И Британци су 23. 6. 2016. гласали у прилог Брегзита, а почетна лоша предсказања показала су се као потпуно погрешна. Четврто, економске санкције уведене Русији 2014. и 2022. године требало је да ту земљу да баце на „економска колена“. Сасвим супротно, Русија се преобразила и од великог светског увозника хране, постала је један од најзначајнијих извозника хране. ММФ предвиђа много бржи економски раст Русије у 2024. од оног у Немачкој и у еврозони.

Њена главна препорука у вези са економским курсом је: стално уклањајте све недостатке и мане тржишта. Мада му је приступ сложен (инверзна верзија равнотеже),

нови еволуциони приступ просторној економији много је ближи стварности од неокласичне теорије равнотеже или марксистичког погледа у економији

Ни преовлађујући неокласични западни систем равнотеже, али ни марксистички економски модел не пружају задовољавајуће одговоре ни на старе, али ни на нове изазове у економији. Нешто ново треба да се понуди. Једна од тих новина је еволутивни економски модел сталне неравнотеже економског система којем је посвећена ова књига. Мирослав Јовановић са универзитета у Женеви пружа нови, еволутивни, поглед и на економску теорију и на економску праксу који је потпуно другачији од претходних у својој књизи Еволутивна економска географија. После објављивања на енглеском и кинеском језику, овај његов магнум опус је управо објављен и на српском.

Књига пружа нови оквир за разматрање старог економског проблема: где сместити економску активност (фирму) у просторном смислу? Нови просторни распоред представља еволуциони приступ економији и економској географији. Традиционална неокласична теорија равнотеже је елегантна и прилично уверљива академска вежба. Њени закључци су неувијени и пружају једноставне и јасне савете за локацију фирми. Њена главна препорука у вези са економским курсом је: стално уклањајте све недостатке и мане тржишта. Мада му је приступ сложен (инверзна верзија равнотеже), нови еволуциони приступ просторној економији много је ближи стварности од неокласичне теорије равнотеже или марксистичког погледа у економији.

Ни преовлађујући неокласични западни систем равнотеже, али ни марксистички економски модел не пружају задовољавајуће одговоре ни на старе, али ни на нове изазове у економији

Ова књига пружа теоријски и аналитички оквир за еволутивну економску географију и намера је да изазове истраживачку радозналост. Она настоји да допринесе интердисциплинарној размени гледишта међу економистима, географима и пословним људима у једном новом еволутивном приступу.

Ова књига пружа теоријски и аналитички оквир за еволутивну економску географију и намера је да изазове истраживачку радозналост. Она настоји да допринесе интердисциплинарној размени гледишта међу економистима, географима и пословним

људима у једном новом еволутивном приступу

После увода, други део књиге приказује теорију локације економске активности у простору. Где, зашто и како почиње економска активност. Како се она унапрђује и шири на датој локацији, ако се привлаче и задржавају инострани улагачи, и као се основна економска активност преображава у нешто ново и другачије када основна активност застари. Ту се налази и подробно разматрање теорије сложених система (complexity theory). Трећи део се осврће на глобалне ланце снабдевања, а четврти објашњава како структура тржишта утиче на локацију производње. Пети и шести део су посвећени глобализацији и страним директним улагањима, респективно. Обређују се начини на који начин привући и задржати улагаче из иностранства. Субвенције су користан алат за привлачење транснационалних корпорација, али само у почетним фазама када се земља отвара према странцима. После почетне и релативно кратке фазе, субвенције су и даље неопходне, али у систем домаћег образовања према потребама фирми, домаћих и иностраних, а не као у Србији да се такве субвенције стално пружају богатим иностраним фирмама. Ту је и идеолошки проблем јер сиромашни домаћи порески обвезници дају субвенције богатим иностраним улагачима. Ова књига предлаже субвенције, али у домаће образовање за струке које постоје и које ће тек да постоје. Седми део књиге објашњава регионалну политику у ЕУ у коју су уложене стотине милијарди евра и чији се резултати и даље процењују. После закључка, у постскрипту са посебним освртом на Србију, дат је приказ утицаја санкција на локацију производње и на питање литијума.

Ова књига Мирослава Јовановића, препуна пројних примера добре и лоше праксе, је познато и признато штиво у глобалним оквирима. Намењена је студентима економије, пословне економије, географије, пословним људима и запосленима у јавној управи и планирању. Књигу је издао Прометеј и Архив Војводине у Новом Саду и биће још дуго времена на полицама академских и других институција и на списку литературе за студенте на образовним институцијама.

Белешка о писцу књиге

Пише: НСПМ

уторак, 12 март 2024 08:47
